

N. W. Hansen: Den Hovedtanke, som gaaer igjennem nærværende Lovforslag, og som den ærede sidste Taler har antydet, betragter jeg efter min Opfattelse som nærmest gaaende ud paa at udtørre de til de forskjellige Vandløb tilstødende Eiendomme, altsaa paa en Forbedring i Agerbruget, og for vort Land, som agerdyrkende Land betragtet, er enhver Frihed i Jordens Afbenyttelse en stor Binding saavel for den Enkelte som for det hele Samfund i Almindelighed, og, skøndt Agerbruget er det vigtigste, saa anseer jeg dog Engculturen eller Benyttelsen af Vandet for at være af en saa vurdert Betydning for Agriculturens Fremskridt, at den ikke kan skænktes Dømmelse nok. Imidlertid ere de samme Hindringer, som tidligere have ligget i Veien for denne Sag, der er af saa stor Vigtighed for Agerbrugets Fremme, ogsaa tilstede efter dette Lovforslag, idet det egentlig staaer i de vedkommende Vandværkseieres Magt at forhindre og forstyrre enhver Afbenyttelse af Vandet i denne Henseende. Selv i hvor mange Miles Afstand Vandet end ligger fra deres Bærter, naar det kun er foran dem, er det en let Sag for dem at gjøre den Paa-stand gjældende, at de ikke kunne undvære selv den ubetydelige Vandmængde, som til dette Diemed fordres. Jeg veed nok, at vi Alle med den strengeste Retfærdighed maae respectere disse Vandværkseieres lovlige Adkomst til det fornødne Vand til deres Bærter; men naar de gjøre Brug deraf til at lægge Hindringer i Veien for den Frugtbargjørelse af Jord, som deraf kunde afstedkommes, s. Ex. i flere af Sjællands vestlige Egne, saa troer jeg dog, at det Almindelige derved lider et saa stort Tab for Enkeltmands Fordeels Skyld, at man vel, uden at træde vedkommende Vandværkseieres Ret for nær, kunde affstikke en yderligere Begrænsning, end der her i Lovudkastet er sket, saaledes at de Contraherende paa begge Sider hver især kunde vedvare deres Ret, og jeg mener ogsaa, at der i nærværende Lovforslag kunde gives de Commissioner, som saaledes faae Forretninger at foretage, Bemyndigelse til at tage særligt Hensyn til disse Vandværkers Anlægsmaade og Bygningsform, da det jo er bevist, at der efter den ældre Byg-

ningsmaade af de saakaldte Vandmøller bort-øbles en overordentlig Vandmasse, som kunde udrette overordentlig store Fremskridt i den betegnede Henseende. Det er ogsaa bevist, at disse Vandværker kunne benytte al den Vandmasse, som strømmer til, uagtet de dog kun arbejde ganske lidt, og tildeels maadeligt, medens det paa den anden Side er bevist, at Møller, anlagte efter den nye Construction, kunne udrette det dobbelte Arbejde med mindre end den halve Vandkraft. Jeg har fundet mig foranlediget til at omtale dette, for at hende det ærede Things Dømmelse derpaa, og for at muligen det Udvalg, som jeg antager vil blive nedsat, kan tage det under nærmere Overveelse.

Judenrigsministeren: Det er vistnok en meget vanskelig Sag, som her er under Forhandling. Jeg har havt Afskilligt med den at gjøre i længere Tid, idet jeg deels har veeltaget i Forandringerne i den nu gjældende Lovgivning om Bands Afledning og deels i min Stilling som Amtmand har været delagtig i Reguleringen af 2 eller 3 af de største Vandløb i Odense Amt. Det er imidlertid herved blevet mig klart, at, hvorledes man end for Diebliffet vilde ordne denne Sag, saa vilde det dog ikke blive til Tilfredsstillelse for alle Parter. I de Erklæringer, som ved nærværende Leilighed ere indhentede fra Amtsraadene, er der fremsat de meest forskjellige Forslag, det ene lige tværtimod det andet, og der er anført ganske taalelige Grunde for de forskjellige Meninger. At fremlægge et heelt nyt Lovforslag om Bands Afledning eller Benyttelse, saaledes som den ærede første Taler (Fonnesbeck) meente, troer jeg derfor ikke for Diebliffet vilde lede til noget Resultat. Det er ogsaa først i en tidligere Tid, at flere af de større Vandløb ere regulerede; en stor Deel af dem staaer endnu tilbage; de Erfaringer, som derved ville indvindes, ville være af særdeles Nytte, naar man i en følgende Tid vil forelægge et Forslag til en heel ny Lov i denne Henseende. Det er derfor, Ministeriet har troet ved det Lovudkast, som nu foreligger, at burde indskrænke sig til at tage Hensyn til de enkelte Punkter i den gjældende Lovgivning,